

Lluís Soldevila: de desertar per no anar al Marroc a morir per França

Un dels soldats de qui s'ha trobat més informació va néixer al Mas Les Oliveres d'Oristà

Vic

D.A.

La Setmana Tràgica a Barcelona va ser l'explosió d'un malestar provinent del reclutament que es feia de joves per anar al Marroc, a la que es va anomenar guerra del Marroc. A Lluís Soldevila el van cridar a files. El seu nebot Eudald Vila, en el relat que fa de la biografia de la família, no entén que venint de pagès no tinguessin els diners, 300 duros (equivalents a 1.500 pessetes i a 9 euros). En el relat biogràfic que té fet explica: "Sigui per l'amor als diners del pare o per la influència de la madastra, en Lluís no va tenir els 300 duros". Aquest fet va comportar que Soldevila decidís desertar i no presentar-se a files. I d'aquest fet a un altre: va decidir marxar del país. Se'n va anar a França a treballar i va ser "el que ara se'n diu un sense papers", diu Vila. Va ser acollit per un pagès propietari, Mounsier Ronquier. No hi ha una data clara de quan va marxar però era de la lleva del 1910, o sigui que, com diu el renebot Ramon Muns, "devia ser el 10 o l'11".

En començar la Primera Guerra Mundial a Soldevila se li va obrir la possibilitat de fer-se voluntari per defensar França i, un cop acabés la guerra, sol·licitar la nacionalitat francesa. Es va allistar a Perpinyà el desembre de 1914. Però la guerra va durar més del previst i Soldevila va ser ferit tres vegades. El 3 de maig de 1917 el van ferir i el 18 de maig, un altre cop. A la tercera, les ferides li van suposar la mort. Era el 20 d'agost de 1917 i a la batalla de Verdun, Solé i Pla, seguiu-

A la primera imatge de dalt hi ha Rosa Curbatera i Amblàs amb els seus tres nebots, els germans Josefa, Rosa i Lluís Soldevila. És l'única imatge amb els tres germans junts. La segona imatge de dalt és la de Lluís Soldevila abans de marxar a França. La imatge de sota a l'esquerra és la de Soldevila vestit de soldat i quan ja era a la legió estrangera. Al costat, un petit calendari de butxaca que va arribar als familiars un cop havia mort.

dor dels voluntaris catalans a França, va fer algunes anotacions de les cartes que ell li escrivia. En remarca la bona lletra i el bon català. Per

Ramon Muns podia molt ben ser "que algú altre li escrivia les cartes, perquè ell venia d'una família de pagesos i no havia tingut opció d'accedir

a l'escola o a molta cultura". Així li semblava també al tiet (referint-se a Eudald Vila). La firma, però, sí que era d'ell. Probablement, diu

Muns, "els hi escrivia algú altre, que això es feia molt abans. A mi", diu, "em va sorprendre que escrivís tan bé el català, era pre-Pompeu Fabra, també...". Podria ser, diu, que el seu patró l'ajudés a il·lustrar-se una mica.

I és que Soldevila va néixer a Oristà l'any 1889, en una data que no es coneix. Els seus pares eren Vicenç Soldevila i Vilagunter i Maria Curbatera Amblàs. Vivien al Mas Les Oliveres, "segurament de masovers". Va tenir dues germanes més grans, Rosa i Josefina, però la mare va morir quan eren molt petits.

El seu nebot Eudald Vila, de Torelló, havia recollit informació

El pare es va tornar a casar amb una vídua amb dues filles. Llavors les germanes d'en Lluís, "això es feia molt a l'època", van ser enviades amb les seves tietes —a Torelló i Vic, respectivament—. La Rosa després va anar a Torelló i va conèixer el seu marit, Pius Vila. Van ser els pares d'Eudald Vila, que és qui va recollir totes les dades.

En morir a França, i per França, el govern francès va enviar a la família unes fotografies de Soldevila vestit de soldat així com la medalla d'honor (foto de la pàgina 6). "La meua iaia i la seva germana", diu Muns, "es van fer un fart de plorar, segons va recollir el tiet Eudald". Soldevila va ser enterrat al cementiri de Nixéville-Blercourt. Allà van anar anys més tard els germans Pere i Eudald Vila, nebots de Lluís Soldevila. Van trobar la tomba, ja documentada, i hi van portar flors. Ells seguien camí cap a Alemanya, a una fira de joguines ja que tots dos treballaven en el sector de la torneria de Torelló.

De voluntaris de tot el món a la legió estrangera n'hi va anar uns 33.000 i n'hi van morir al voltant d'un 10%. Soldevila en va ser un.

Quina guerra?

Vic El detonant de la Primera Guerra Mundial va ser l'assassinat el 28 de juny a Sarajevo, Bòsnia, de l'hereu del tron dels Habsburg, Francesc Ferran d'Àustria. Àustria va declarar la guerra a Sèrbia, Rússia va donar suport a Sèrbia i Alemanya va declarar la guerra a Rússia, primer, i a França, després. Els aliats: França, els imperis britànics i rus, Sèrbia, els Estats Units i Itàlia van guanyar l'imperi alemany, l'austrohongarès, el turc i Bulgària. Es va acabar l'11 de novembre de 1918.

... i els set del Ripollès

Ripoll

I.B.

Procedents del Ripollès hi consten set soldats:

Pere Negre

Nascut a Camprodon. Només se sap que es va allistar a Perpinyà.

Daniel Pruné

Nascut a Camprodon. No hi ha més informació.

Joan-Jaume Pagès Pujol

Nascut a Setcases sense saber

la data. Va morir el 27 de novembre de 1916 no se sap on. Es coneix que era fill de Rafael i Teresa, que vivien a Setcases. Se sap que Pagès va escriure al secretari del poble per demanar antecedents del soldat i enviar-los la medalla que el govern francès enviava als "morts per la pàtria".

Josep Codina

Nascut a Ripoll el 30 d'agost de 1894 i mort el 3 d'agost de

1916 a Créteil, França.

Eudald Altarriba

Nascut a Ripoll el 1897. Era fill de Sebastià Altarriba i Carme Paradella. Se sap que va sobreviure a la guerra.

Francesc Brunet

Va néixer el 31 d'octubre de 1894 a Setcases i va morir el 14 d'agost de 1917 a Cumières, França. Es va enrolar el 1914 a Perpinyà en un batalló de bombardeig. A les seves cartes del gener del

1916 i del juliol del mateix any parla de "us asseguro que els catalans fem tant com podem" i escriu expressions com "Visca Catalunya lliure" o "Cantem la Marseillesa catalana". També explica que "lluïto amb coratge i amb l'esperança de la victòria". La darrera carta és del 8 de juny de 1917.

Pere Bofill

Va néixer a Ripoll i va sobreviure.